

časnikov omenjal, da vpeljava slovenskega jezika na učiteljskih ljubljanskih ni nikakoršna koncesija narodni stranki, nego edino le čin pravice. Trdilo se je tudi, da je c. kr. vlada c. kr. uradnike pri lanskih mestnih ljubljanskih volitvah terorizirala, jih silila, naj glasujejo za kandidate narodne stranke. To je popolnem neistina. Na nobenega c. kr. uradnika se ni pritiskalo, jaz niti ne enemu nisem rekel, naj glasuje tako ali drugače, nego vsakemu je bilo popolnem svobodno, da je glasoval kakor koli je hotel. Da bi se bil kateri uradnik ukoril zaradi političnega mnznja, meni ni znano, in dokler se mi to ne dokaže, primoran sem enaka natančevanja kot popolnem neopravičena in nedokazana odločno zavračati.

Idrija in Postojna niste na Kranjskem, ampak na Laškem.

Kdo pravi to? — kje je to zapisano? slišimo pravi naša bralce.

Potrudi se, dragi čitatelj, v Milano na trg „Corso Vittore Emanuele“, pa boš videl ondi pred neko knjigarno izobešeni veliki zemljevid „Italia“ za rabo v šolah. Ob času velikega geografičnega kongresa v Benedkah letošnjo jesen je po Italiji potovalo mnogo popotnikov, ki so šli tudi v Milano in tu videl oni zemljevid, nad katerim so kar strmeli, ko so čitali besede „Italie confini naturali“ (naravne meje laške) in v teh mejah stojijo ne le Goriška, Gradiška in Trst, ampak tudi Idrija in Postojna! Ker se na tem zemljevidu bere napis „šolam za rabo“ in ker se po takem sme misliti, da je takih zemljevidov v manjši obliki veliko po Laškem zatrošenih, je pač vprašanje opravičeno: ali kralj laški Umberto, ki se zdaj našemu cesarju na Dunaji poklanja, nič ne ve o tem, kako njegova vlada, ki mora poznati oni zemljevid, mladino laško slepari in jo med tropo irridentarjev v tira?!

Spomini na deželne zборе.

V deželnem zboru štajarskem

je poslanec gosp. Kukovec vlado vprašal zavoljo nadlog, katere delajo prebivalstvu ob ogerski meji tatinski cigani. C. k. namestnik baron Kübeck je odgovoril, da cigani le v ljutomerskem okraji še čez mejo silijo, pa da se bode temu zanaprej v okom prihajalo. — Da bi le res bilo! — Za gospodarstvo jako važni dve postavi ste bili tudi v tem zboru sprejeti, namreč postava o zatiranju deteljne predenice, onega škodljivega plevela, ki deteljiščem silno škodo dela, in postava za povzdigo živinoreje. Naj bi koristna postava ne ostala le na papirji, kakor una od gosonic, hroščev itd.

V deželnem zboru Salcburškem

je knezoškof Eder krepko govoril zoper napake novih šolskih postav. Po hudem boji konservativcev z liberalno manjšino se je sklenilo, da vsak duhovni redovnik, ki podučuje na kaki javni ali privatni šoli, dobi iz deželnega zaklada polovico one plače, katero bi na njegovem mestu dobival posvetni učitelj. Se ve da so se liberalci hudo vpirali in če bi imeli tudi tam večino, kakor jo imajo v kranjskem deželnem zboru, bi bila padla ta postava, kakor je našim za šolstvo mnogo zaslužnim frančiškanom v Kamniku bilo ubogo majhno plačilce odvzeto!

Mnogovrstne novice.

* *Ura in srce.* Žepna ura pikne vsako uro 17.160krat, na dan 411.840krat, v letu 150,321.600krat, v 100 letih 15.031,160.000krat. Ura je iz trde kovine, a se pokvari prej od male mašine iz mesa — človeškega srca! Srce bije v eni uri 5000krat, na dan 120.000krat, v letu 43,800.000krat. Ni po takem čuda, da je toliko ljudi z boleznimi srcá.

Naši dopisi.

V Gorici 30. okt. — Po naključbi sem spoznal te dni dva moža, katerih prvega po imenu in spisih uže kakih 30 let poznam in čislam, drugega imé pa se je odlikovalo ta mesec po slovenskih in družih listih. Prve dni preteklega tedna (od 23. — 26. t. m.) je bil namreč v Gorici slavni Dunajski pisatelj preč. prelát dr. Sebastian Brunner, prišedši z bratom iz Benetek. Jako me veseli, da sem se s tem originalnim učenjakom seznanil. Danes pa se mi je na tukajšnji postaji predstavil neznan duhovnik; bil je ameriški škof visokočastiti gosp. Janez Vertin. Kakor milostljiva prijaznost njegova, tako mi je dobro dejalo tudi to, da toliko let od slovenske domovine oddaljen tako gladko slovenski govori. Prečastiti škof je danes v naši veliki cerkvi maševal in Nj. eksc. prevzvišenega knezonadškofa obiskal. Tukajšnje veteransko društvo je obhajalo danes obletnico svoje ustanovitve z mašo pri sv. Ignaciji. — Dne 27. okt. so častno pokopali v Gradišči 85letnega veterana, ki se je pred 68 leti bojeval pri Lipskem. — Rajnki je bil Moravec. — Uže skoz več let se porazdeluje na Goriškem po 2000 gold. na leto med tiste ljudske učitelje, kateri v izrednih (tu pa tam tudi v rednih) urah nemški jezik učijo. Na posamezne učitelje pride po 25 — 50 gold. remuneracije, ki jo dovoljuje ministerstvo. Od sih mal pa si sl. ministerstvo lahko prihrani svojih 2000 gold. Imamo namreč od 28. t. m. tudi v Gorici glasoviti nemški „schulverein“, ki šteje 95 družabnikov; načelnik mu je gosp. Karol Ritter, prav tisti, ki je bil pred 10 — 12. leti pokrovitelj „Görzer Zeitung“-e, ki je za sušico umrla. Pa ne, da bi želel jez enake smrti tudi „schulverein“. Kaj bi rekli naši učitelji?! — Jutre bode tukaj konec preskušnjam za dosego učne sposobnosti na ljudskih šolah. Izid priobčim drugi pot; uže danes pa ne morem zamolčati neke želje, ki se mi je usilovala med temi preskušnjami. Želel sem, da bi bili prišli poslušat naše izpraševalce in izpraševavke tisti Ljubljanski učenjaki, ki mislijo, da se svet podere, če imajo par predmetov po slovenski predavati. Slišali bi, kako gladko teče našim vseh znanstev slovenska terminologija. Pri nas se namreč izprašujejo učitelji in učiteljice skoraj v vseh predmetih v slovenskem oziroma italijanskem jeziku.

Iz spodnje Idrije 29. okt. (*Zavoljo pritožeb o previsoki zemljiški vcenitvi in napačno vpisanih parcel*) se je minuli teden vršil ogled. Pritožilo se jih je bilo veliko, a le sedem prosečih je bilo tako srečnih, da so jim popravili napačno cenitev. Pritožili so se vsi posestniki od mesta Idrije do Primorskega okraja, kateri imajo zemljišča za vodo Idrijco proti Tominskem, ali pa blizo žgalnih peči živega srebra v Idriji. Naš kraj je tako okužen od smradú in dima Idrijskih žgalnih peči, da hira vsa živinoreja, da hirajo sadna drevesa, dá! celó te ljube ptice, lastovke in povodni kosi, so ta kraj popustili, da svojih gnejd za mlade tukaj več ne ravnaajo. Še posebno večo škodo pa trpeti moramo od onega časa,

kar so rudarski gospodje ukazali tudi poleti rudo žgati. Priporočal in prosil sem sl. cenilno komisijo, naj bi se nam posebej v en zapisnik zapisalo, da nam naši pašniki ne donašajo toliko, ko našim sosedom itd., pa gospodje so bili nevoljni in rekli so, da morajo le to delati, kar jim je ukazano, drugega ne. — Ljube „Novice“, velikim ste uže prav dober svet dale, ko so Vaše pomoči prosili, tudi mi Vas prosimo pomoči, da bi nam svetovali, kam se imamo s prošnjo obrniti, da bode nam pomagano, vsaj naše pritožbe v natančen pretres se vzele in pa preiskalo, kdo pravo trdi, ali Idrijski mogočni rudarski gospodje ali pa mi ubogi davkoplačevalci?

Boštijan Leskovic,

pooblastenec poškodovanih posestnikov.

Dostavek vredništva. Po posvetovanju s strokovnjakom Vam moremo odgovoriti s sledečim pojasnilom: To, da sopar, ki prihaja iz peči, kjer se žge ruda živega srebra, ostrupi živinsko klajo, ki je zato ondi manj ali celó nič vredna, povdarjati bilo je takrat treba, ko so se postavljale izglednice za vcenitev in se je narejala vrstilna tarifa. In če se pri vcenitvi zemljišča vašega kraja niso uvrstila prav, treba je bilo to reklamirati in pa v pritožbi povdarjati, zakaj so ondi pridelki manj vredni kot drugod. — Če se je to zgodilo, bode reklamacijska komisija, katera ima o zadevah vcenitve zemljišč zadnjo besedo, gotovo na to ozir jemala. Vsaka nova pritožba se bo pa gotovo zavrgla zato, ker je postavni čas za to uže davno pretekkel. Omeniti imamo zdaj še to, da udje cenitvene komisije, ki so imeli nálog vsled reklamacij pregledovati dotične parcele, o tem po postavnih prepisih niso smeli narejati posebnih zapisnikov, ampak v dotično tabelo le vpisati svoje mnenje pri dotični parceli.

Iz Žirov 25. okt. — Kakor sem bil obljubil v 37. listu „Novic“ poročati o volitvi novega županstva, bodem tudi izpolnil. Vršila se je volitev županstva 15. okt. v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Idriji. Enoglasno bil je izvoljen za župana g. Tomaž Naglič iz Žirov, za svetovalce bili so pa izvoljeni Jakob Kavčič iz Žirov, Janez Peternel iz Jarčjedoline in Gregor Kavčič iz Zgornjega Vrsnika. Pri zadnji volitvi se je še le pokazalo, kateri možje vživajo zaupanje od cele občine; še celó propadli g. Lavdon je ž njo zadovoljen, ker si pomagati več ne upa. — Tudi se mi še potrebno zdi zavrniti dopisnika v št. 152. „Slov. Naroda“ od 8. julija, ki hvali nekega Boštijana Demšerja, kak značajan mož da je. Ko bi on vžival zaupanje občincev, bi ga bili gotovo v odbor volili, toda pri zadnji volitvi ni dobil nobenega glasú, niti za župana, niti za občinskega svetovalca. Kar se tiče popisa onih „škodljivih hroščev“ v žirovski župi, le toliko rečem onemu dopisniku, da jih le zato imenuje škodljive, ker jim naši krepko na prste stopajo, kajti pri njih se krivica v pravici nahaja. Po pregovoru: „pravica pride do zmage“, ne vem, kaj bo, ko se bomo ž njim pri sodnji o tem pogovarjali. Dobro pa naj si zapomni naš slavni noveizvoljeni župan, kako da še želijo hrošči podobčin Vrh in Žirovskivrh izpodjesti stol njegov. Ker je ob volitvi propadli Lavdon jel obžalovati svoj propad, tudi vreme žaluje ž njim vred in da slabosti njegove prikrije, je v noči 15. dne t. m. pobelil sneg precej dobro doline, po hribih pa ga je do pedi debelo padlo.

Iz Dolenjskega 18. okt. — Naš za narodno izomiko jako vneti in za povzdigo ljudskega šolstva nevtrudljivo delavni c. kr. okrajni šolski nadzornik, gosp. profesor Derganc, je učitelje svojega okraja sklical v dve izvanredni skupščini, katerih ena je 11. t. m. v Novomestu, druga pa 12. dne t. m. v Trebnem zborovala. Posvetovalo se je o sledečih važnih stvaréh:

1. Kako najpripravnejše urediti uradne knjige in zapisnike, da se odstrani dosedanja razlika in vpelje edinstvo v vodjenji uradnih zapisnikov pri šolah v celem okraju?

2. Kako bi se nerednemu šolskemu obiskovanju, zlasti onih otrok v okom prišlo, ki so čez eno uro od šolskega kraja oddaljeni?

3. Kako naj se na jednorazrednih ljudskih šolah podučuje, da se zadostuje učnemu načrtu, in kako naj se učna tvarina v posameznih predmetih priredi kmečkim potrebam?

4. O šolskih vrtih.

Ker „Novice“ nimajo prostora za obširnejše poročilo, tedaj omenim le toliko, da so bile debate dokaj živahne, da se je pa tudi zopet pokazalo, koliko je gosp. nadzorniku za to mar, da se šolskim postavam na vse strani vstreza, a vendar ljudstvo nepotrebno ne obteza. Pokazalo pa se je tudi vnovič, kako učitelji svojega ljudomilega in veščega nadzornika čislajo, kako ne gledajo na stroške, koje jim večkratno potovanje k lokalnim konferencijam napravlja, temveč, da jih je resna volja, gosp. nadzornika v njegovih blagih namerah po vsi svoji moči podpirati. — Lep pa je bil h koncu tudi njegov opomin: „Pri vseh učnih predmetih pa naj vsak učitelj na deželi ozir jemlje na kmečke razmere in nikoli ne pozabi na to, da ima vsak dan le kmečke otroke pred seboj, katere ima pripravljati za lepi, častiti kmetijski stan, ki je temelj vsej deželi in državi, ter studenec, iz katerega zajemljejo vsi stanovi svojih životnih moči. Učitelj naj pazi na to, da se otroci kmečkemu stanu in domači hiši ne izneverijo; radi tega mora pri vseh predmetih učno tvarino prirediti kmečkim razmeram in zahtevam kmečkega stanú“. — Slava takemu nadzorniku, pa tudi učiteljem, ki ga obstopajo kakor trdni zid! — Konečno je novomeška in trebanjska lokalna konferencija sklenila, da bi se v imenu obeh konferencij do sl. kmetijske družbe v Ljubljani prošnja vložila, da bi ona blagovolila, nekoliko tudi ljudskim šolam novomeškega okraja iz državne subvencije, katero je od sl. c. kr. ministerstva kmetijstva za napravo in za vzdržanje šolskih vrtov prejela, podariti. — e—*.)

Iz Vidma pri Višnji gori. — Pri volitvi občinskega starešinstva so bili izvoljeni za župana Janez Skubic, posestnik v Oslici, — za svetovalce pa Josip Hribar, posestnik v Gmajni, Nace Bregar, posestnik v Znojilah in Janez Košak, posestnik v Leševjem.

Iz Kamniške okolice. — Pri volitvah občinskega starešinstva v Brezovici in Županjih njivah so bili izvoljeni sledeči posestniki: v Brezovici za župana Janez Orehek iz Zaj, za svetovalca pa Martin Kržan iz Zaj in Franc Orehek z Lačnega vrha; — v Županjih njivah pa za župana Florijan Berle, za svetovalca pa Anton in Janez Balantič; vsi trije posestniki v Županjih njivah.

Na Premu 28. nov. — 5. dne novembra t. l. bodo preč. gg. misijonarji so Lazaristi, po preč. gosp. Antonu Žguru, župniku, povabljeni, začeli tukaj obhajati sv. misijon, ki bode 8—9 dni trajal.

Iz Ljubljane. — Ker sta Bleiweis in Klun skupne izjave narodnih poslancev od 8. junija 1880. in pa soglasnega sklepa od 14. julija 1881., da ne gredó več v sedanji deželni zbor z nepostavno skrpano večino, in so zato za razpust tega zbora ministra Taaffe-a prosili, se konsekvantno držala in nista šla v zbor, ostali poslanci pa so se uklonili oportuniteti in šli v reduto, Bog

*) Drago nam bode večkrat kaj v spomin na prejšnja leta. Vred.

vedi kaj pričakovaje, so „Novice“ po končanem zboru z ozirom na njegove bolj eklatantne sklepe vprašale: koliko se je doseglo v tem zboru? — To vprašanje brez vseh inkriminacij je pa nekega —r— v „Sl. Nar.“ iz nasprotnega tabora tako zbudilo, da je v 248. listu napisal kar celo stran časnika z večkratnim povdankom, „da to vprašanje ni bilo potrebno.“ Če ni bilo potrebno zato, ker svet sam vidi, da se ni nič doseglo, je vsaj v mestno bilo, ker po končanih zborih so oziri na deželne zборе (Rückblicke auf die Landtags-saison) v slovanskih, nemških in družih časnikih starodavna navada. In to hoče anonymus —r— v „Slov. Nar.“ „Novicam“ zabraniti?! Hudo ga more vest peči v pogledu na večkrat omenjeno „izjavo“, vsaj ves —r— članek boleha na tisti metodi, po kateri se za vsako pravdo advokat najde, ki jo zagovarja. Ko bi bila deželna slovesnost prihodnjega leta poseben povod vstopu narodnih poslancev v deželni zbor bila, bili bi oni s svojim predlogom gotovo hiteli, da ne bi jih bili nasprotniki **prehiteli**. — Da so narodni poslanci dobro pobijali psovke ustavaške in jim jako slane solili, kdo bo to tajil, al nemško-nacijonala klika je hydra, kateri odsekana glava takoj znova zraste. Če po tolikih izkušnjah narodni poslanci res še mislijo, da so kaj dosegli s svojimi ugovori, naj beró „Laib. Wochenbl.“. — Naše vprašanje: ali so poslanci z vstopom v zbor, za katerega razpust so peticijonirali, kaj dosegli, meri pa dalje kot samo v to, ali jim je kak njihov predlog na korist deželi obveljal ali ne, — dalje pravimo, namreč v to, da so ministra Taaffe-a uverili, da razpust deželnega zbora ni bila resna zahteva, nego le gola demonstracija, katero minister brez vse zamere Slovencev lahko „ad acta“ dene. In taka, kakor se je zgodila z odrečenim razpustom, zgodi se lahko z vsako drugo še tako upravičeno zahtevo „dobrovoljnih“ Slovencev.

Da naših narodnih poslancev nismo v teku celega zborovanja prav nič nadlegovali s svojimi pomisliki, pa tudi ne vzeli v svoj list, kar se nam je iz različnih krajev dopisovalo, vse to zadostno pričajo naši listi. Da bi se pa bile ravno „Novice“ morale odpovedati vsaki objektivni razpravi, zato ne najdemo nikakoršnega razloga. In tako basta!

— Ker o preskušnji učencev na Slapu do danes kmetijski družbi ni došlo nobeno poročilo od gospoda, ki je bil od centralnega odbora naprošen, pri oni preskušnji zastopati kmetijsko družbo, moremo le po obširnem poročilu v „Laib. Zeitung“ poročati na kratko, da je 12 izpraševanih učencev na stavljena vprašanja v obče dobro, deloma pa tudi prav dobro odgovarjalo. Tudi je bilo pri preskušnji nad 30 gospodov duhovnov, županov in družih mož iz Vipavske doline pričujočih. Posebno dober vtisek je pa naredila navzočnost novega deželnega glavarja grofa Gustava Thurna, ki je kazal, da se iskreno zanima za gospodarsko šolstvo. S čisto slovensko besedo je po dovršeni preskušnji ravnatelja šole g. R. Dolenca in njegovega adjunkta g. Pirca, pa tudi učence toplo pohvalil. Opoludne je šole ravnatelj nekoliko gostov k sebi na obed povabil, katerega so sladila okusna jedila, pa tudi lepe napitnice, med katerimi je prva veljala gosp. deželnemu glavarju. Med mnogimi zdravicami, ki so potem se naglašale, naj zapišemo le-sem zdravico deželnega glavarja duhovščini kranjski, katera, kakor je odločno povdaril, narodni napredek tudi v šolah in znanstvenih društvih iskreno pospešuje. Vesel vtisek je naredila ta zdravica na vso družbo, v kateri sta bila tudi deželna poslanca gg. Navratil in Lavrenčič pričujoča. — Kaj pa bode Schrey-Schaffer-Dežmanov „Laib. Wochenblatt“ rekel o hudodelstvu deželnega glavarja, da se je drznil čestitat duhovščini

o njenem delovanji na narodnem polji? „Anathema sit!“ bo kratka njegova sodba, Apfaltrern bode pa tej sodbi pritisnil pečat cele nemško-liberalne klike.

— C. kr. deželna vlada je naznanila družbi kmetijski, da sl. ministerstvo kmetijstva namerava v slovenskem in nemškem jeziku na svitlo dati knjižico s podobami o trtni uši in jo brezplačno razdeliti županstvom in nadaljevalnim kmetijskim šolam vinskih okrajev kranjskih. Sicer pa se bode knjižica, kedar pride na svitlo, prodajala po nizki ceni 10 krajc. zato, ker vlada želi, da bi prav veliko vinorejcem v roke prišla.

— (V deželno sadje in vinorejsko šolo na Slapu) so za prihodnje leto sprejeti z deželnimi ustanovami sledeči mladenči: Potočnik Janez iz Zagoric, Živec Andrej iz Mavč, Pezdirec Ivan iz Drašič, Terveninus Franjo iz Hotiča in Štuhelj Peter iz Semiča.

— K imeniku kovačev, ki so v zadnjem listu „Novic“ liti imenovani, da so preskušnje dobro prestali, smo naprošeni od vodstva podkavske šole, naj dostavimo še Karola Goljoba iz Kamnika, ki je tri dni kasneje preskušnje tudi dobro prestal.

— (Norišnica), ki je več let bila v deželni prisilni delalnici, je izpraznjena, kajti vsi blazni so iz nje uni teden prepeljani bili v staro norišnico v deželni bolnišnici, prav lepo popravljeno.

— Včeraj na vseh svetnikov dan, je bilo ljubljansko pokopališče v kljub grdemu vremenu polno ljudi, ki so obiskavali z obilnimi vencem okinčane in brezštevilnimi lučicami razsvetljene grobe ljubih svojih ranjkih, ki tukaj počivajo. Da grobi za domovino zaslužnih mož niso bili pozabljeni, razume se samo po sebi; ovenčan je bil poseben spominek Vodnikov, katerega so gosp. bogoslovci ovenčali z vencem, kateremu napis je bil „Očetu slovenske poezije“ — bogoslovci. Pred piramido z napisom umrlih rodoljubov „Sokolov“ so po lepi večletni navadi tudi letos peli čitalnični gospodje pevci

— Tudi v Kranji vršilo se je obiskovanje grobov pri precej ugodnem vremenu. Pevci čitalnični zapeli so nagrobni pri grobih Prešernovem in Jenkovem. Prešernov grob krasil je venec ljubljanskih sedmošolcev z narodnimi trakovi in venec čitalničin, — Jenkov grob pa venec čitalničin s črnima trakoma. Drugi grobi bili so tudi prav okusno okinčani.

— No? na vernih duš dan vendar tudi ne bode več šole v gimnazijah in realkah, kakor je zadnja leta čudna razvada bila. Minister nauka je tako ukazal.

— (Josip Jurčičev nagrobni spominek) je uže postavljen ob Baumgartnerjevi kapeli na starem pokopališči. Izdelan je v starogrškem slogu po načrtu pariškega arhitekta Leblancheja. Nagrobni napis se glasi:

Josip Jurčič,

rojen na Muljavi blizo Krke, 4. marca 1844,

umrl v Ljubljani 3. maja 1881. leta.

Svojemu pisatelju in pokrovitelju postavil hvaležni
narod slovenski.

Trd bodi, neizprôsen, mož jeklén,

Kadar braniti je česti in pravice

Narodu in jeziku svojemu.

Tugomer, V., 8.

Spomenik obdaja umetna železna ograja, katero je izdelal tukajšnji ključarski mojster L. Zelenec.

— Danes popoldne je pogreb iskrenega rodoljuba, stud. juris in slovenskega pisatelja gosp. Viktorja Eržena, ki je po dolgi bolezni v 24. letu svoje starosti umrl. Bodí mu zemljica lahka!

— (Katoliška družba) je imela 26. oktobra odbo-rovo sejo, v kateri je sklenila državni zbor po izgledu nekaterih društev poslati peticijo ali prošnje pismo

za bolj cerkveno-krščansko posvečevanje nedelj in praznikov.

— (*Katoliško društvo*) napravi na korist Vincencijeve družbe 6. novembra tombolo. Začetek jej je ob pol šestih zvečer.

— (*Za sekundarija v tukajšnji bolnici*) je imenovan g. dr. A. Klemenčič iz Štajarskega. Prejšnji gosp. sekundarij dr. Gregorič je prestopil iz oddelka notranjih belezni in nornišnice na porodniški oddelek.

— (*Preširnove pesmi in Jurčičev „Tugomer“*) skoraj izideta v českem prevodu. Preložil ju je gosp. Josip Penižek.

— (*„Slovenski Pravniki“*) v zadnjem svojem listu vabi na naročbo zadnjega četrletja 1. tečaja; nanašaje se na dobro opazko „Mjesečnika“, da bi škoda bilo, ako ne bi se vzdržal pravosloven list, dodaja vredništvo par kratkih pa pomenljivih besedi na adresu gosp. juristom, rekoč: „Tudi mi smo Mjesečnikovih misli, — a slovenski juristi? — Ni teška uganjka, kam meni ta zagonetka.“

— (*Nova klavnica*) se je odprla. Danes popoldne so peljali ljubljanski mesarji prvo res lepo živino ovenčano skoz mesto va-njo, jutri opoldne bodo prvokrat klali tam.

— Za zvone farni cerkvi v Štangi je presvitli cesar iz lastne blagajnice darovati blagovolil 150 gl.

— (*Kreutzbergov zverinjak [menažerija]*), ki je prišel v soboto v Ljubljano, slovi po vsem svetu in po pravici zasluži to slavo. V tem zverinjaku se vidi skoraj vsa divja zver sveta: slon, tiger, levi, hijene, kače itd., posebno redka zver je: črni panter iz iztoka sundskega, ki je najbolj krvoločna žival na svetu in se nikakor ne dá ukrotiti, vidi se tudi 20 letečih psov, ki skor neprenehoma spijo, vidi se pa tudi 28 let stari in na obe očesi slepi lev, ki je poprejšnjega gospoda Kreutzberga v Trstu raztrgal. Veliko ljudi hodi uže gledat ta imenitni zverinjak, ki je poučen vsakemu omikanemu človeku. Naj tedaj nihče ne zamudi to zanimivo zbirko divjih zveri ogledat, ker ostanejo le malo dni tukaj.

Novičar iz tujih in domačih dežel.

Z Dunaja. — Sprejem kralja laškega in pa kraljice od strani našega cesarja je bil jako slovesen in srčen. Razen liberalnih časnikov se ne čutijo tukaj posebne simpatije do kralja laškega.

— *Državni zbor* se prične 14. dne tega meseca, in to neki zato, da bi državni zbor pričel se še le po končanem zborovanji delegacij, ki bode menda letos prav gladko se izvršilo. Delegacijama je vlada izročila tako imenovano „rudečo knjigo“, katera poroča o važnejših obravnavah Avstrije z drugimi vladami: Po zapiskih te knjige je Avstrija pod Haymerle-om tirala ves čas protislovansko politiko, Haymerle se nam kaže v podobi turškega prijatelja in slovanožrca. Vselej, kadar je Angleška vlada predlagala, naj se Turčija trdo prime, da bo izpolnila berlinsko pogodbo glede Grkov in Črnogorcev, vselej so se tem nasvetom pridružili ruski in laški diplomati; nasprotno pa se je največ upiral Haymerle in se izgovarjal na javno mnenje v Avstriji, o katerem je rekel, da je Turčiji prijazno! Kar so želeli Madjari in nemški liberalci, to je pogrešal na znanj kot „javno mnenje“ cele Avstrije, na vse milijone Slovanov, Rumuncev in Lahov, ki so drugzega mnenja, se prav nič ne oziral. Gledé balkanskih narodov je rekel, da mora Avstrija podpirati Grke proti Slovanom!

— 27. dne oktobra ste delegaciji pričele svoje delovanje, katero obsega le skupne zadeve naše države, razcepljene na dvoje (avstro-ogerske). Delegaciji avstrijski sta izvoljena vitez Schmerling predsednik, grof Hohenwart podpredsednik, ogerski pa Haynald predsednik, podpredsednik L. Tisza.

— *Slovenščina v Terezijanski akademiji* se do letos še ni podučevala. Letos pa so se oglasili štirje juristi, trdi Nemci, ki bi se je radi učili. Vsled tega je vodstvo brez odloga uvedlo pouk v slovenščini; prihodnje leto pa se uvede ko predmet za kranjske štipendiste.

— *Nove stotake* (bankovce po 100 gold.) je izdala avstrijsko-ogerska banka 31. dne oktobra, tedaj pred dvema dnevoma. Nosijo pa ti na novo narejeni bankovci napis od 1. maja 1880. zato, ker namestujejo stare uže zeló zamazane in raztrgane dne 15. januarija 1863. leta narejene stotake. Stari bankovci se pri velikih in malih blagajnicah avstrijsko-ogerske banke jemljejo za plačilo ali zameno do 31. julija 1882. Od 1. avgusta 1882. se bodo jemali v uradih avstrijsko-ogerske banke le na Dunaji in v Budapešti za plačilo in zameno, pri drugih bankinih uradih pa se bodo le samo menjavali. Od 1. novembra 1882. naprej ne jemlje več banka teh starih bankovcev za plačilo; tedaj naj se vsak tega papirja znebido 31. oktobra 1882. Zamenjavali se bodo ti bankovci pri glavnih uradnih avstrijsko-ogerske banke na Dunaji in v Budapešti.

Koroško. — (Peticija na adresu štajarskih, kranjskih in goriških deželnih poslancev.) Po vseh za národno ravopravnost zavzetih časnikih se razlegajo tužni glasovi, da je Slovencem na Koroškem narodna ravopravnost le prazna beseda, zlasti zastran šolstva se jim prav hudo godi, kajti oni nimajo dobre slovenske šole in otroci še slovenskih črk ne poznajo, ker ravno ti ubogi Slovenci v državnem zboru nimajo svojega poslanca, zato se obračajo do vas poslancev kranjskih, štajarskih in goriških, ter vas prosijo krepke pomoči zoper popolen prepad slovenskega naroda na Koroškem.

Rumunija. — Rimunski oficirji merijo in narisavojo vse prelaza in soteske, ki peljajo iz Rumunije čez in skozi Karpatsko gorovje v Erdeljsko in Ogersko.

Srbija. — Srbskega k ne z a hočejo pri bližnjem skupščini proglasiti za kralja; turški sultan ga baje name-rava prvi priznati in sploh iz jeze do Avstrije podpirati.

Grško. — Grki zasedli so vse turške dežele jim odkazane in odpuščajo vojake demov; turški sultan pa zbira svoje okolo Soluna, ker se boji, da nebi tje prišla avstrijska armada.

Angleško. — Minister Gladstone prebiva na gradu Howarden, varovan od množine policajev, ker se boji razkačenih Ircev. Irska liga je v oklici Ircem nasvetovala, da najemniki ne smejo grajščakom nobene najemščine plačevati, dokler bodo angleški ministri irske poslance zaprte puščali v jetiščih.

Žitna cena

v Ljubljani 29. oktobra 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banaško 10 gold. 3 kr. — turšice 5 gold. 53 kr. — soršice 7 gold. 80 kr. — rži 6 gold. — kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 3 kr. — ajde 5 gold. 30 kr. — ovsa 3 gold. 8 kr. — Krompir 1 gold. 60 kr. 100 kilogramov.